

Kontaktutvalget mellom
innvandrerbefolkningen og myndighetene

www.kim.no

dok 94

200604669	23.11.06
Kode Ki-501	Per

Kultur- og kirkedepartementet
Kirkeavdelingen Postboks 80 30 Dep.
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref: 06/125-4/HIR

Dato: 22.11.2006

Høringssvar - NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke -

Kontaktutvalget finner høringen omfattende. Slik gir den et interessant innblikk i problemstillinger som trossamfunn utenfor Den norske kirken ikke uten videre får ta del i. Et flertall av temaene som høringen drøfter, ser Kontaktutvalget på som særlige problemstillinger som først og fremst angår personer og menigheter med sterk forankring i den kristne tro og dernest med sterke bånd til den rådende kirkeordningen av i dag.

Kontaktutvalget finner høringen interessant *også* fordi den gir klare signaler om behov for endring i forhold til dagens statskirkeordning. Det er svært interessant for Kontaktutvalget at flertallet av medlemmene i komiteen – Gjønnesutvalget, - som har utarbeidet høringsutkastet (14 av 20), går inn for en "lovforankret folkekirke". Dette forslaget har som viktigste konsekvens at den *fjerner* dagens grunnlovsforankring av Den norske kirke. Som en videre konsekvens antas det at dette vil styrke likhetstrekk i forhold til andre tros- og livssyn som i økende grad preger den norske befolkningen. Et tredje interessant forhold er at Gjønnesutvalget mener at kirken som institusjon fortsatt skal gis særlig status sammenliknet med andre tros- og livssynssamfunn fordi det er majoritetskirken og sett mot et historisk bakteppe. Samtidig skal det også gå klart fram at den skal ha en egenart som er *forskjellig* fra statens – på samme måte som for andre tros- og livssynssamfunn. Større rom for mangfold er et stikkord.

Noen kjerneområder som diskuteres viser at innvandrerbefolkningen vil ha sammenfallende interesser med flere områder og forslag som fremmes i høringsutkastet. Sett mot dette bakteppet synes Kontaktutvalget det ville være naturlig i høringsutkastet med en tydeligere markering av det stadig økende kulturelle og religiøse mangfoldet som preger den norske befolkningen i det ganske land. Et naturlig sted å markere dette på er i den innledende presentasjonen av Gjønnesutvalget. Navneoversikten på de 20 medlemmene forteller at ingen har ikke-vestlig bakgrunn. Det synes Kontaktutvalget at utgjør *en betydelig svakhet* ved prosessen som har vært hittil.

I Kontaktutvalgets videre svar konsentrerer vi oss om områder der høringsutkastet har punkter som særlig sammenfaller med interesser i alle innvandremiljøer.

KIM er et regjeringsoppnevnt rådgivende utvalg bestående av leder og 34 medlemmer fra innvandrersamfunn, organisasjoner, forvaltningen og politiske partier. Kontaktutvalgets 17 innvandrerepresentanter utgjør Innvandrerrådet. Når Kontaktutvalget avgir høringsuttalelser, er det Innvandrerrådet som uttaler seg. Representanter for forvaltningen og politiske partier i Kontaktutvalget deltar i diskusjonen i høringssaker men ikke i realitetsbehandling av høringssvaret

KAPITTEL 6 - FINANSIERING

Gjønnesutvalget har vurdert finansieringsordningene i forhold til prinsippet om likebehandling av alle tros- og livssynssamfunn. Videre har Gjønnesutvalget drøftet hvorvidt virksomhet kan betraktes som et kollektivt gode som det offentlige bør ha et økonomisk ansvar for.

I innstillingen fra Gjønnesutvalget presenteres tre mulige modeller for en framtidig kirkeordning:

1. Finansiering av en GRUNNLOVSFORANKRET FOLKEKIRKE. Dette tilsvarer i store trekk den statskirkemodellen som vi har i Norge i dag. I en slik modell vil dagens finansieringsordning videreføres slik at a) finansiering av alle stillinger og tilhørende personalkostnader går via staten, men b) den øvrige ansvarsfordelingen mellom stat og kommune videreføres som i dag.
2. Finansiering av en LOVFORANKRET FOLKEKIRKE. Her anbefales det at offentlige bevilgninger står for en 2-delt hovedfinansiering: a) statlige tilskudd skal dekke lønninger og personalkostnader og b) kommunale tilskudd skal dekke bygging, forvaltning, vedlikehold og drift av kirkebygg. Dette skal kombineres med et medlemsbidrag som skal dekke menighetens øvrige virksomhet.
3. Finansiering av en SELVSTENDIG FOLKEKIRKE. Her anbefales at det, etter søknad, gis en statlig bevilgning til Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn. Bevilgningen skal finansiere et nærmere definert minimumstilbud for medlemmene. Utover dette må de selv fastsette ordninger for å sikre egne inntekter.

Kontaktutvalgets vurdering og anbefaling:

Kontaktutvalget støtter modell 2. En betingelse for denne støtten er at det utvikles mer likeverdige og likestilte finansieringsordninger enn dagens prioriterte bevilgninger til statskirken mens de øvrige tros- og livssynssamfunn kun får kompensatoriske tilskudd.

Kontaktutvalget tror bestemt at en mer demokratisk finansieringsordning vil tvinge seg fram over tid, særlig tatt i betraktning det økende mangfoldet innad i den norske befolkningen, som også betyr større religiøst mangfold. Det er viktig at staten arbeider bevisst for å komme i møte dette mangfoldet med måter som inkluderer folk på tvers av religiøse skillelinjer og ikke setter trossamfunn opp mot hverandre.

KAPITTEL 7. - GRAVFERDSFORVALTNINGEN

Gjønnesutvalget har vurdert praktiske og juridiske forhold knyttet til forvaltning og drift av kirkegård / gravplass og krematorium.

Dagens ordning er fra 1.januar 1997 (Gravferdsloven). Her heter det at KIRKELIG FELLESRÅD i kommunene har ansvar for bygging, drift, vedlikehold av kirkegårder/kirkebygg og arbeidsgiveransvar for de tilsatte. Kommunene har det økonomiske ansvaret og skal stille tilstrekkelige arealer til rådighet.

Spørreundersøkelse (blant 188 fellelråd) høsten 2003 viser at mange kirkelige fellelråd ikke er tilfredsstillende forberedt på å bistå ved begravelser av personer som ikke er medlemmer av Den norske kirke. I dagens samfunn preget av et økende mangfold er dette et klart signal på at forvaltningen av sentrale oppgaver som gravferd, ikke bør legges til et bestemt trossamfunn, men forvaltes av en allmenn offentlig instans. Kontaktutvalget er overbevist om at en offentlig instans vil være best i stand til å møte alle trosretninger sine behov.

Død og gravferd eller begravelser er noe som rammer alle mennesker. Det er overmåte viktig at samfunnet finner fram til en verdig felles forståelse på måter å ta farvel med sine kjære,

uavhengig av religiøs tilhørighet. Gjønnnesutvalget går inn for at det må etableres interkommunalt og regionalt samarbeid som utarbeider gode håndteringsmåter uavhengig av hvem som skal ivareta ansvaret for selve gravferdsforvaltningen. Sitat s. 137 /7.7/ 4. strekpunkt: "Gravferd skal så langt som mulig skje i overensstemmelse med de regler den enkelte religion eller tradisjon krever. Dersom dette ikke lar seg oppfylle i den enkelte kommune, må man finne løsninger regionalt uten at dette fører til merkostnader til pårørende."

Gjønnnesutvalget foreslår to alternativer som ansvarlig instans for gravferdsforvaltningen: *Kirkelig fellesråd* eller *kommunen*. Gjønnnesutvalgets flertallsinnstilling er en ENDRING AV GRAVFERDSLOVEN slik at den enkelte kommune overtar ansvaret for gravferdsforvaltning.

Kontaktutvalgets vurdering og anbefaling

Kontaktutvalget støtter Gjønnnesutvalgets flertallsforslag om endring av gravferdsloven slik at den enkelte kommune overtar ansvaret for gravferdsforvaltning.

Kontaktutvalget støtter Gjønnnesutvalgets anbefaling om at ordet "kirkegård" erstattes med de religiøst nøytrale ordene "gravplass" eller "gravlund".

KAPITEL 10 - GJØNNESUTVALGETS FORSLAG OG KONKLUSJONER (gjelder punkt 10.2 framtidig kirkeordning)

Formålet med høringsutkastet er å gi grunnlag for å treffe beslutning om statskirkeordningen skal videreføres, reformeres eller avvikles. Gjønnnesutvalget mener tre ulike alternativer kan være aktuelle for det framtidige forholdet mellom staten og Den norske kirke.

* Alternativ 1 er en videreføring av dagens statskirkeordning.

* Alternativ 2 og 3 endrer relasjonen mellom stat og kirke: Den norske kirke etableres som et selvstendig rettssubjekt (alternativ 2) eller helt ut selvstendig rettssubjekt (alternativ 3). En forutsetning for de to siste modellene er at dagens grunnlovsbestemmelse om statskirkeordningen oppheves.

Gjønnnesutvalgets flertall (14 av 20) går inn for alternativ 2. Forslaget går ut på at dagens statskirkeordning oppheves og at det etableres en ny kirkeordning der Den norske kirke i framtida organiseres som en LOVFORANKRET FOLKEKIRKE. En konsekvens vil være

a) Grunnlovens nåværende regler om statskirkeordninger oppheves;

b) Den norske kirke blir et selvstendig rettssubjekt med *fortsatt særlig status* i forhold til andre tros- og livssynssamfunn gjennom en egen kirkelov vedtatt av Stortinget. (Kapittel 10/s. 159-160).

Gjønnnesutvalgets flertall mener at en Lovforankret folkekirke med større tydelighet vil markere "folkekirken" som et trossamfunn med en egenart *forskjellig* fra statens, - tilnærmet lik den som for andre tros- og livssynssamfunn.

I utarbeidelsen av den nye kirkeloven regner Kontaktutvalget med at innvandrerbefolkningen fortsatt vil ha mulighet å uttrykke synspunkter om den særlige statusen som den foreslåtte "folkekirken" er tenkt å skulle få og dens forhold til andre tros-, og livssynssamfunn.

Kontaktutvalgets vurdering og anbefaling:

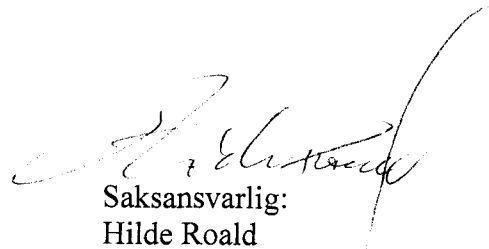
Et stort flertall av Kontaktutvalget går inn for samme anbefaling som flertallet av Gjønnnesutvalget. Dvs. - dagens grunnlovsforankrede statskirkeordning oppheves og en ny

kirkeordning etableres. Her vil Den norske kirke i framtida bli organisert som en
LOVFORANKRET FOLKEKIRKE.

Med vennlig hilsen

Rita Kumar

Rita Kumar
Utvalgsleder

Saksansvarlig:
Hilde Roald
Rådgiver

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans:

Type høringsinstans

- Kommune
- Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- Prost/biskop
- Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- Annen offentlig instans
- Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

Like rettigheter. Mulighet til påvirkning og innflytelse i saker som spesielt angår det enkelte trossamfunn – så som gravplass; utforming av lokale til bruk for seremonier, samlinger og møter i religiøse spørsmål; etc.

Demokratiske prinsipper.

2. Den norske kirke som statskirke:

- Bør fortsette
- Bør avvikles i sin nåværende form
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- Grunnloven
- Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- Lov om trossamfunn

Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

Gjennom medlemsavgift

Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige

X Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift

Offentlig finansiering uten medlemsavgift

Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

Valgordningene bør være som i dag

X Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttsende organer

Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

Ingen tillegg

X De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene

Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget

X Det humanistiske verdigrunnlaget

At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke

Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
X Kommunen
 Vet ikke / ønsker ikke å svare

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
 Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
X Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
 Vet ikke / ønsker ikke å svare